

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologiæ Polemicæ Universæ

Pichler, Vitus

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXIII.

§. 4. Impugnantur specialiter Lutherani Ubiquistæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39374

fregit panem. Mat. 26. ergo etiam requiritur lotio pedum, & fractio panis, nec sine his erit tota actio Sacramentalis, consequenter nec præsens Corpus Christi. R. 2. N. A. quamvis enim dixerit Christus, manducate &c. non tamen dicit, manducate statim totum, neque dicit conditionatè, si non manducetis, non est Corpus meum, sed absolutè, hoc est Corpus meum, abstrahendo, utrum totus panis consecratus statim, vel post aliquod tempus absumatur, vel aliqua particula aliquamdiu asservatur, adorantur &c. Adorationem non negat

Gerardus deberi Christo tempore actionis Sacramentalis, non obstante, quòd Christus non dixerit, *adorate.* De asservatione Eucharistiae jam tertio saeculo sic scripsit Tertull. *Accepto Corpore Domini, & reservato, utrumque salvum est, & participatio Sacrificij, & executio Officij.* l. de Orat. in fine. En! Eucharistia & Sacramentum, quia sumebatur, & Sacrificium esse jam olim credebatur, & sub una specie asservabatur, *reservato corpore.* Unde sic

§. IV.

Impugnantur specialiter Lutherani UBIQUISTÆ.

21. **S**ciendum 1. Lutherum, cum ejus antea discipuli Zwinglius & Oecolampadius realem Corporis Christi in Coena praesentiam oppugnarent, ijs velut scutum Ajacis objecisse *Omnipraesentiam* Corporis Christi, unionemque Hypostaticam duarum naturarum, & docuisse, etiam *Humanitatem* Christi esse in omni loco. Successu temporis & Lutherus, & alij ejus sectae de hac ubiuitate Christi secundum Humanitatem penitus siluere, Philippo Melanchthone hanc doctrinam potissimum supprimente: quare etiam nihil de ea insertum Augustanae Confessioni, nec Apologiae ejusdem legimus. Post mortem Philippi audentior factus Brenzcius eam rursus & quidem aperte defendit: secuti sunt Schmidelinus, Andreas Musculus, Martinus Chemnitius,

& postmodum alij plures, sed non eodem omnes modo: alij enim ubiuitatem Humanitatis Christi admiserunt in statu tam *Exinanitionis* seu *Humiliationis*, ut loquantur, quam *Exaltationis* & *Gloriae*, nimirum postquam Christus ascendit in caelum, & ad dexteram Patris sedere coepit, negantes, Humanitatem Christi fuisse ubique ante Resurrectionem & Ascensionem, quem statum *Exinanitionis* vocant & *Humiliationis*. His omnibus opposuit se magna aliorum Lutheranorum pars, & utrinque magnis studijs diu multumque acriter dimicatum. Quam discordiam ut componeret Elector Saxoniae anno 1575. 12. Maji senos Ubiuitatis Didascalos, nempe Schmidelinum, Chemnitium, Musculum, Selnece-

nece-

neccerum, Chytraum, & Cornerum convocavit in Monasterium *Bergense* propè Magdeburgum, qui inibi *Formulam Concordiæ* exararunt, dedolarunt, & Electori tradiderunt mittendam ad Principes & Civitates *Augustanæ* Confessionis. Sed finem, quem spectabat, non obtinuit, nimirum concordiam & pacem inter Lutheranos, famosus iste *Liber Concordiæ*; quamvis enim eidem subscriperint variorum Principum & Civitatum Ministri, Professores, Concionatores, Ludimagistri, Hypodidascali &c. octies mille, seu scientes & volentes, seu dolo & metu inducti: nihilominus tamen acriter se opposuere Dania, Hallsatia, plures integræ Universitates, ac Civitates celebres, præsertim Norimberga, Magdeburgum, Francofurtum &c. præcipuè propter Articulum de *Ubiquitate* Corporis Christi, ferè præcipuum in hoc *Concordiæ* libro; quia, ut aiebant Norimbergenses, in Articulis de Persona Christi, & Personali Unione duarum Naturarum, Ecclesiæ Protestantium nunquam dissenserunt à Romana Ecclesiâ, ac ideo in omnibus Colloquijs cum Pontificijs hi Articuli fuerunt excepti. Proinde ubiquitatem seu præsentiam Humanitatis Christi in omni eo loco, in quo præsens existit Divinitas Christi, admittunt solum illi, qui subscriperunt *Libro Concordiæ*, inter quos etiam sunt *Augustani* nostri (nisi interea mentem mutaverint) propterea *UBIQUISTÆ* dicti, vel *UBIQUIETARII*. Vid. Forer. in *Bello Ubiquistico*.

Sc. 2. manifestè falsum sacrisque
R. P. Pibler Theol. Polemicæ

Litteris contrarium esse, quòd Christus in hac vita degens, & in statu *Exinanitionis* ac *Inclinationis*, nempe ante Resurrectionem & Ascensionem suam, fuerit ubique præsens secundum Humanitatem suam. Siquidem hæc omnipræsentia, sive eam visibilem sive invisibilem dixerint, tolleret manifestè Nativitatem Christi, Mortem Christi, Descensum ad inferos, Resurrectionem, Ascensionem &c. Quæ tamen Mytheria clarè in Scripturis continentur, atque ab Adversarijs tanquam necessaria creditu indubitata fide tenentur: quid enim est nasci aliud, quàm prius fuisse in utero, & nunc non amplius esse? quid mori, nisi animam separari à corpore, & in eo non amplius esse? quid descendere ad inferos, nisi locum superiorem deserere, & occupare inferiorem, in quo prius non erat? quid resurgere à mortuis, quàm animam iterum uniri corpori, & relinquere sepulchrum, in quo prius jacebat? quid ascendere, quàm sursum ire de loco in locum, seu unum locum deserere, & ferri in alium, in quo prius non erat? Ergo manifestè falsum est, Christum in statu *Humiliationis* fuisse ubique ac semper in omni loco (sive visibiliter sive invisibiliter) in quo fuit ejus Divinitas. Confirmatur ex clarissimis Scripturæ textibus, qui nulla ratione patiuntur interpretationem alienam. Sic Jo. 11. v. 15. ait ipse Christus de se (non utique quàm DEO, sed quàm homine) *quoniam non eram ibi*. Et S. Mattheus c. ult. v. 6. de ipso: *non est hic, surrexit*. Atqui non esse *ibi, non esse hic*, excludunt omnipræsentiam
Eccce sena

fentiam, tam invisibilem quam visibilem: non autem excludunt omnipresenciam *Deitatis*, cum clarum sit, hanc ratione Immenfitatis suæ necessarium esse ubique: ergo *Humanitatis*, ne textus sint falsi.

S. 3. æque falsum & Scripturis adversum esse, quod Humanitas Christi nunc, & in statu *Exaltationis* suæ sit ubique, ac in omni loco, in quo est Verbum Divinum, seu Divinitas Christi. Siquidem ex hac Ubiquitate sequitur etiam illa prior in statu *Exinanitionis*, quam evidenter non datam fuisse ostendimus; ideo enim per Adversarios Humanitas Christi nunc est ubique, quia per Unionem Hypostaticam cum Verbo Divino, quod ubique est, unitur in unam Personam: sed hac unio jam dabatur in statu *Exinanitionis*: ergo. Deinde juxta Adversarios ideo datur nunc Ubiquitas Humanitatis Christi, quia propter dictam Unionem Hypostaticam datur Communicatio idiomatum inter Naturam utramque Christi, Divinam & Humanam, vi cujus juxta ipsos realiter predicari possunt omnes proprietates Divinæ de Natura Humana (quod, quamvis falsissimum sit; cum utique Humanitas Christi dici nequeat *Increata*, *æterna* &c. nec *Omnipotens*, quia non potuit producere omnes creaturas, cum utique seipsam producere non potuerit; transmittamus tamen; ut etiam ex hoc capite impugnare liceat): ergo etiam propter eandem Unionem, & eandem Communicationem idiomatum Natura Humana Christi realiter & rectè dicitur *Immensa*, & existit ubique

Immensitate Divina: atqui hæc Unio, & resalians inde Communicatio idiomatum, jam dabatur in statu *Exinanitionis*: ergo. Confirmatur rursus ex claro textu Scripturæ; nam Act. 1. v. 11. dicitur: *Sic veniet, quem admodum vidistis eum euntem in celum*: ergo, sicut in celum ivit transeundo de loco in locum, pariter veniet de celo, cum de loco in locum: ergo nunc est in omni loco; si enim quoad Humanitatem suam esset immensus ac in omni loco, non posset moveri de loco in locum, uti Divinitas moveri non potest juxta omnes. Superest adhuc aliud efficaciæ argumentum, ex Mysterio Eucharistiæ petitum, contra Ubiquitatem in statu *Exaltationis*; quod mihi nunc serviet ad oppugnandam illorum Lutheranorum doctrinam circa Eucharistiæ, qui Ubiquitas se profitentur. Itaque

Dico. Lutherani *Ubiquista* tollunt Eucharistiæ Mysterium & usum, adeoque Cœnam Domini, qua tamen multum gloriantur. Probat, in Mysterio Eucharistiæ juxta ipsos ponitur Corpus est Sanguis Christi in pane & vino (quamvis non convenient, quando ponatur; an ante sumptionem, vel in ipsa actuali manducatione, an in ore, an in gutture &c.) item manducatur corpus, & bibitur Sanguis Christi: sed supposita ubiquitate non potest poni Corpus & Sanguis Christi in pane & vino; neque Corpus manducari & Sanguis bibi: ergo. Min. Prob. *panis* in pane & vino est prius non fuisse in pane & vino, esse autem nunc: atqui supposita ubiquitate jam prius erat Corpus

pus & Sanguis Christi in pane & vino, utpote jam prius in omni loco. Rursus: *manducare* est aliquid accipere in os, de ore deglutire, & in stomachum demittere; sed supposita ubiuitate non potest Corpus Christi accipi in os, deglutiri, ac in stomachum demitti; quia prius jam est ibi, utpote in omni loco; nam aliquid accipere in os, deglutire, in stomachum transmittere, nihil est aliud, quam illud prius non fuisse in ore, in gutture, in stomacho; ergo juxta principia Ubiquistarum non potest manducari Corpus Christi, consequenter nec bibi Sanguis. Vel si manducant Corpus Christi in Eucharistia (quod tamen impossibile est in ipsorum principijs, ut vidimus) id etiam in omni pane, in omni cibo manducant, ac proin etiam in farcimine, ut ipsis non nemo nuper objecit; & Sanguinem Christi bibunt in omni potu, in vino & cerevisia &c. Nec sufficit dicere, Christum in Eucharistia poni & manducari Sacramentaliter; nam imprimis non possunt explicare aut ipsi capere istud Sacramentaliter, ut vidimus p. 572. ac rursus videbimus p. 590. Deinde saltem hoc admittere coguntur, Christum in Eucharistia non poni *verè, realiter, & substantialiter*, quod tamen mordicus tenent contra Calvinistas: item nec *verè, realiter, & substantialiter* manducari vel bibi Corpus & Sanguinem Christi, quod tamen à se fieri conrendunt contra eosdem: item admittere debent, Corpus & Sanguinem Christi manducari & bibi *verè, realiter, & substantialiter* in omni cibo, in omni

R. P. Pichler Theol. Polemica

potu, in farcimine æquè ac pane, in cerevisia æquè ac vino.

Dices. Etiam juxta Catholicos datur propter Unionem Hypostaticam Communicatio idiomatum non tantum verbalis, sed etiam vera & realis, vi cuius in Supposito Christi verum est dicere: *homo est Deus: Deus est homo*: ergo etiam omnia prædicata Divinæ Naturæ realiter juxta ipsos dici poterunt de Natura Humana: ergo & Immensitas seu Ubiquitas. Quo admisso omnia, quæ ipsis objicimus, absurda admittere debemus circa Eucharistiam &c. Confirmatur 1. Humanitas Christi per subsistentiam Divinam Verbi sibi unitam denominatur *subsistens & sancta*: ergo etiam potest denominari *immensa* &c. Confirmatur 2. Sicut per unionem animæ cum corpore corpus realiter fit & denominatur *animatum*, ita per Unionem Hypostaticam Naturæ Divinæ cum Humana fit & denominatur rectè *Deificata* Natura Humana.

R. C. Ant. N. Conf. nam Suppositum in Christo est quidem realiter & verè Deus, & realiter ac verè est homo; quare etiam rectè dicitur: *homo est Deus, &c: Deus est homo*: Catholici tamen cautè adhibent hos modos loquendi, nimirum solum *in concreto*, non *in abstracto*, hoc est, veras esse has propositiones dicunt de homine ut involvente Suppositum; non verè de Natura Humana & divina à Supposito præcisa; has enim propositiones: *Natura Divina est Humana Natura, & Humana Natura est Divina Natura*

Ecces 2

tura

tura, tanquam Hæreticas & falsas damnant, uti pariter & istas: *Natura Humana est increata, Omnipotens, immensa, æterna*, præsertim per immensitatem vel æternitatem Divinam. Item istas: *Natura Divina est mortalis, creata, infirma, passa, mortua &c.* Priores propositiones, *Deus est homo, homo est Deus*, ut veræ sint, debet sola Subsistentia Divina (quæ constituit *Suppositum* Christi, & in eo unica est sine Subsistentia Humana) importari in recto, & propositiones habere hunc sensum: *Subsistentia* (seu *Persona*) *habens seu terminans Naturam Divinam est Subsistentia habens seu terminans Naturam Humanam.* Et: *Subsistentia habens seu terminans Naturam Humanam est Subsistentia habens seu terminans Naturam Divinam.* Ut ad eod hoc suppositum sit Divinum & Humanum, Deus & homo. Hinc etiam ista propositio, *Christus est ubique*, debet sic exponi: *Persona Divina ubique habens seu terminans Naturam Humanam est ubique*: non verò sic: & *persona Divina & Natura Humana est ubique.* Pariter hæc propositio, *Christus ubique est homo*, debet sic explicari: *Persona Divina ubique existens habet*

humanitatem: non verò sic: *Persona Divina & Natura Humana ubique existentes habent humanitatem.* Ad Confirmationem 1. N. Conf. & parit. Disparitas desumitur ex diversis essentijs denominationum & rerum: nam unius denominationis capax, alterius autem incapax est sæpe eadem res alteri unita: sic idem humanum corpus unitum eidem animæ fit quidem & rectè dicitur *animatum*, non tamen *spirituale*. Ita etiam Humanitas Christi unita Verbo Divino fit verè & rectè dicitur *subsistens* atque *Sancta*, non verò *imensa, omnipotens &c.* cum illarum, non verò istarum denominationum sit capax; nam Naturam Humanam *subsistere* per Subsistentiam Divinam nihil est aliud, quàm esse unitam Verbo Divino, & *esse sanctam* nihil est aliud, quàm eam esse amabilem Deo: utique autem fit amabilis Deo per unitam sibi Sanctitatem Increatam. Econtra repugnat naturam creatam fieri increatam, omnipotentem, immensam &c. consequenter harum denominationum incapax est Natura Humana Christi, utpote creata. Ad 2. patet responsio ex primam dictis.

§. V.

De Communionem sub una vel utraque specie.

33. **S**ciendum 1. vix aliam controversiam plausibiliorem esse, præsertim apud vulgus, pluresque dementales, quàm hanc de Communionem

sub utraque specie, scilicet tam vini quàm panis: sed immeritò, partim quia non advertunt miseri, dum pro utraque specie litigant, se toto Sacramento